

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra NATURENS OG FOLKE-RETTENS KUNDSKAB

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 387. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg01val-shoot-idm140427225508304/facsimile.pdf> (tilgået 07. maj 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

NOTER

- nye *Édition* angaar etc., denne Slutning paa Fortalen indførtes i 2. Udgaven, 1728, og bibeholdtes i de senere.
- S. 59. *Bæster*, Dyr. – *Bevægelse*, Drift, Tilskyndelse.
- S. 60. *eenlig*, enkelt. – *itzige Flibustiers*, nuværende Sørovere. – *Comineus*, Philippe de Commines (d. 1509) i *Memoires* (s. 314 i Poul Nørlunds Udg. (1913) af den gamle danske Oversættelse).
- S. 61. *vid. Luc.*, vide (se) Lukas (12, 47–49). – *Mahomet*, Muhammed. – *Probable*, sandsynlige. – *lade*, undlade.
- S. 62. *Axioma*, Axiom, Grundsætning. – *Nederlag*, Drab.
- S. 63. *Genes. 20*, Genesis (1. Mosebog) 20, 2.
- S. 65. *Sindets Disposition*, Sindets Indretning, Tilbøjeligheder. – *Humeurenes Temperament* udi *Legemet*; efter Pufendorf 1, 4, 5: *humorum in corporibus temperatura*, Vædskernes Blanding (rette Afstemthed) i (de forskellige Individets) Legemer. – *Legemets Dannelse*, Legemets Indretning, Natur. – *de Passione*, dvs. *De passionibus* (Om Lidenskaberne). Descartes (latiniseret Cartesius) udgav 1649 *Les passions de l'âme*, som han oversatte til Latin under Titlen *Passiones animæ* (1650).
- S. 67. *Gen. 39.*, 1. Mosebog 34, 1–26.
- S. 68. *Saaledes tilskriver Agermanden Kornets Overflødighed eller Mangel, saa vit han har*, Saaledes grunder A. . . . Mangel paa, om han har. – *Strabo* var en græsk Geograf (ca. 20 f. Kr. – 63 e. Kr.). Hans *Geographika* (i 17 Bøger) har haft stor Betydning for Kendskabet til Antikkens Geografi. – *Cap. 4*, Holbergs Fejl for Lib. 4.
- S. 69. *Theocritus*, Theokrit, græsk Digter fra Syrakus (ca. 300–260 f. Kr.).
- S. 70. *Abas*, Abbas den Store, Shah af Persien (d. 1628). – *Sax. Gram.* Saxo Grammaticus, *lib. 5*, liber (Bog) 5, Frode 3, or Frode Fredegod, der tillige, i samme Hensigt, under Straf paabød at lade alle Kostbarheder og Penge staa frit fremme (Vedels Overs. s. CIV). – *Buchanani Skotske Historie*, George Buchanan (1506–82), en fremragende skotsk Humanist, Hans skotske Historie, *Rerum Scotticarum Historia*, udkom 1582. – *næste Øvrighed*, nærmeste Øvrighed. – *Skielms-agtig*, forbryderisk. – *gierig*, grisk.
- S. 71. *dependeret*, afhænger. – *adskillig*, forskelligartet, mangfoldig. – *forbinder sig sin Undersaat, at den, forpligter ell. tvinger . . . at han*. – *confunderes*, sammenblandes. – *Magt at gjøre*, Ret til at gøre.
- S. 72. *gemeenlig*, i Almindelighed. – *alleene ved en overhengende Ulykkes Befrielse*, alene for at undgaa en o. U. – *beqvemt til*, egnet til. – *Forbindelse*, Forpligtelse.
- S. 73. *Velbehagelighed*, Velbehag. – *Seiskab*, Samfund.